عێراق:بژاردەکانی حەلبووسی کەمبوەتەوە و باس لە شوێنگرەوەی پۆستەکەی دەکرێت

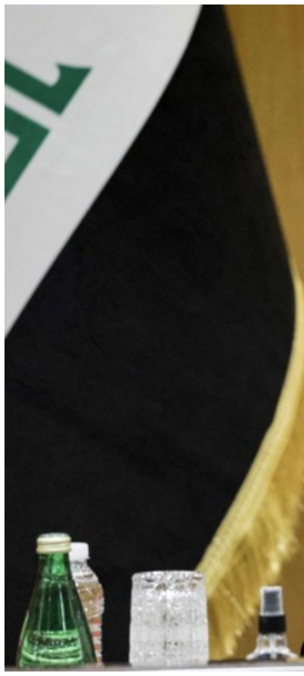

ڕۆژنامەی (العربی الجدید) ڕایگەیاند دیمەنی سیاسی عێراق چاوەڕوانی ئاڵۆزی زیاتر لە دەکرێت، دوای بڕیارەکەی دادگای فیدراڵی ڕۆژی سێشەممە بە کۆتایی هێنان بە ئەندامێتی سەرۆکی پەرلەمان محەمەد حەلبووسی لە پەرلەمان، ئەمەش بەهۆی ئەو سکاڵایەی کە لەلایەن پەرلەمانتارێکەوە تۆمارکرابوو کە تێیدا حەلبووسی تۆمەتبارکرا بە ساختەکردنی دەست لەکارکێشانەوەکەی لە پەرلەمان و بڕیارەکانی دواتری پارتی "تەقەدوم" کە لەلایەن سەرۆکی پەرلەمانەوە بەڕێوەبەرایەتی دەکرا، ئەوەش 30 پەرلەمانتاری پارتەکەی حەلبووسی بایکۆتی دانیشتنی پەرمانی کرد، هەروەها دەستلەکارکێشانەوەی 3 وەزیر.

بڕیارەکەی دادگای فیدراڵی ڕۆژی سێشەممە بەهیچ شێوەیەک تانەی لێ نادرێت چونکە بەرزترین دەسەڵاتی دادوەرییە لە وڵاتەکەدا.

بڕیارەکە دوای داوایەکی یاسایی بوو کە لەلایەن پەرلەمانتاری پێشوو لەیس دولەیمی تۆمارکرا، کە تیایدا ڕایگەیاند نامەی دەست لەکارکێشانەوەکەی لەلایەن سەرۆکی پەرلەمان محەمەد حەلبووسی ساختە کراوە.

حەلبووسی لە میان بڕیارەکەدا سەرکایەتی دانیشتنی پەرلەمانی دەکرد و وتی " من سەرسامم بەوەی ئەوان ڕێز لە دەستوور ناگرن و ئەو بریارانەی بەیان دەت نازانین لەکوێوە هاتووە" و جەختی لەوە کردەوە کە پشت بەو ڕێوشوێنانە دەبەستن کە مافە دەستووریەکان دەپارێزن. هەروەها وتیشی"کەسانێک هەن کە هەوڵی ناسەقامگیری وڵات دەدەن و پێکهاتە سیاسییەکانی کۆمەڵگا و پارچەپارچەبوونی پێکهاتە کۆمەڵایەتییەکان دەکەن" و بڕیارەکەی دادگای فیدراڵی بە " نامە و وردەکاری و بابەتەکانی ڕوون دەکرێنەوە"

لە وەڵامی بڕیارەکەی دادگادا، حیزبی تەقدوم بەیاننامەیەکی بڵاوکردەوە کە تیایدا چەند بڕیارێکی ڕاگەیاند، دیارترینیان ڕەتکردنەوەی بڕیارەکەی دادگای فیدراڵی وەک "پێشێلکردنی دەستووری" و "بەئامانجکردنی سیاسی"، هەروەها بایکۆتکردنی دانیشتنەکانی "هاوپەیمانی بەڕێوەبردنی دەوڵەت"، کە حکومەتی پێکهێنا و هێزی سیاسی جۆراوجۆر لەخۆ دەگرێت، لەوانە هێزە شیعە و کوردییەکان کە بەشدارن لە حکومەتی محەمەد شیاع سودانی.

حکومەتی سودانیهیچ لەدوانەکی نەبوو لەسەر بریاری دەست لەکارکێشانەوەی سێ وەزیرەکە تەقەدون، سەرباری ئەوەش سودانی دوێنێ لەگەڵ حەلبووسی کۆبووەوە و جێی سەرنجە کە دەستەواژەی "سەرۆکی ئەنجومەنی نوێنەران" لە بەیاننامەکەیدا بەکارهێنا. هەر بەگوێرەی بەیاننامەکە، سودانی جەختی کردەوە لە "گرنگی پشت بەستن بە دیالۆگ و چارەسەرکردنی هەموو کێشە سەرهەڵداوەکان لە ڕێگەی پەیوەندی نێوان هێزە سیاسییەکانەوە کە نوێنەرایەتی کۆڕەکەی سەرەکی پرۆسەی سیاسی دەکات."

بەگوێرەی سەرچاوەکان محەمەد حەلبوسی, سەرۆکی پەرلەمان, دەستیکردووە بە جموجۆڵ بەرەو بنکە ئاینی و عەشائیریە سونیەکان لە ناوچە جیاکان, کە ئاماژە بە بیرکردنەوەی دەکات لە پەنابردن بە جوڵاندنی شەقام.

حەلبوسی دیداری لەگەڵ کەسایەتیەکانی ئاینیەکانی کۆمەڵگەی فیقهیی عێراقی لە مزگەوتی ئیمام ئەبو حەنیفەی نوعمان ئەنجامداوە لە بەغداد, پێشئەوەی بگەڕێتەوە بۆ بۆ فەلوجەو کۆبوونەوە لەگەڵ شێخ و سەرۆکی هێزەکان لەوێ ئەنجامبدات.

بەگوێرەی دەخی سیاسی و کۆمەڵایەتی و ئەمنیی ئێستا بێت, چانسی حەلبوسی بۆ جوڵاندنی شەقام زۆر لاوازە.

ئیحسان شمەری پەرلەمانتاری لە پارتی تەقدوم کە حەلبوسی سەرۆکایەتی دەکات بە رۆژنامەی (العربی الجدید)ی رایگەیاندووە: حەلبوسی بەنیازی جموجۆڵێکی فراوانی سیاسی و جەماوەری و یاساییە لە کاتژمێرەکانی داهاتوودا.

ئەوەی رویداوە, سیناریۆیەکە دووبارە بوەوەیە لەگەڵ هەر کەسایەتیەك کە بیانەوێت دوری بخەنەوە.

دادگا لە عێراق هەڵدەسورێنرێت و سەرپشك نیە, وەك ئاماژەیەك بە ئەوەی فەرمانەکەی دادگا پاڵنەری سیاسی لەپشتە.

دۆخی ئێستا نمونەییە بۆ پاکتاوکەردنی نەیارەکان و جێبەجێکردنی پرۆژە سیاسەکان, بەهۆی سەرقاڵی جیهان بە دوژمنکاری بۆ سەرکەرتی غەزە, بۆیە کەس بایەخ نادات بە لەکارخستنی کەس یان کوشتنی لەڕووی سیاسیەوە هەروەك ئەوەی رویدا بەرامبەر حەلبوسی.

بەپێی سەرچاوەکانی (العربی الجدید) بڕیارە ئەمڕۆ ژمارەیەك لەسەرکردەو نوێنەری هێزە سیاسیە عەرەبیە سونییەکان کۆبونەوەیەك ئەنجامبدەن, بۆ تاوتوێکردنی شوێنگرەوەی کەسێك بۆ پۆستەکەی حەلبوسی, کە کوتلە جیاوازەکان کێبرکێیانە لەسەر بەدەستهێنانی.